

Innkalling

Utval: Ålesund kontrollutval
Møtestad: Ålesund rådhus, lågblokka 4. etg 463
Dato: 26.11.2024
Tidspunkt: Kl. 16:30

Den som har lovleg forfall eller vil ha vurdert habilitet til ei eller fleire av sakene, må melde frå snarast mogleg til sekretariatet på e-post: post@sksiks.no eller på telefon 90741399

Varamedlem møter etter nærare innkalling frå sekretariatet.

Sakliste

PS 40/24 Godkjenning av innkalling og sakliste, protokoll frå forrige møte
PS 41/24 Orienteringar
OS 05/24 Orientering frå kommunedirektøren 26.11.2024
.
PS 42/24 Plan for eigarskapskontroll 2024-2027
PS 43/24 Møteplan Ålesund kontrollutval 2025
.
PS 44/24 Meldingar
MS 19/24 Påmeldingfristar tilbod om opplæring for kontrollutval
MS 20/24 Informasjon om selskap - eigarskap - Ålesund kommune

Ålesund, 19.11.2024

Svein Rune Johannessen
Leiar kontrollutval

Solveig Kvamme
Seniorrådgivar SKS IKS

Saksframlegg

Saksnr. Utval
PS 40/24 Ålesund kontrollutval

Møtedato
26.11.2024

Godkjenning av innkalling og sakliste, protokoll frå forrige møte

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet godkjenner innkalling og sakliste, samt møteprotokoll frå forrige møte slik den ligg føre.

Vedlegg

Møteprotokoll - Ålesund kontrollutval - 29.10.2024

Møteprotokoll

Utval: Ålesund kontrollutval
Møtestad: Ålesund rådhus, lågblokka rom 463
Dato: 29.10.2024
Tidspunkt: kl. 15:30 - 17:05

Følgjande medlemmer møtte

Bente Bruun
Geir Stenseth
Hans Endre Sæterøy
Svein Rune Johannessen
Åse Marie Myren

Møtenotat

Bente Bruun ankom møtet i begynnelsen av behandling sak 35/24.

Andre til stades i møtet:

Ordførar Håkon Lykkebø Strand
Konstituert kommunedirektør Anne Mette Liavaag og økonomisjef Lars Fylling.

Dagleg leiar Martin Gjendem Mortensen, oppdragsansvarleg revisor Linn Gunhild Pettersen, forvaltningsrevisor Terje Gundersen-Røvik og forvaltningsrevisor Ola Godø Andersen, alle frå Møre og Romsdal Revisjon SA.

Svein Rune Johannessen
Leiar kontrollutval

Solveig Kvamme
Seniorrådgivar SKS IKS

Sakliste

PS 34/24	Godkjenning av innkalling og sakliste, protokoll frå forrige møte
PS 35/24	Revisjons- og kommunikasjonsplan 2024
PS 36/24	Oppfølging av misleg handling - nummerert brev 07
PS 37/24	Rapport frå undersøking - budsjettprosessen i Ålesund kommune
PS 38/24	Prosjektplan - Forvaltningsrevisjon drikkevassforsyning
PS 39/24	Meldingar
MS 16/24	Melding om vedtatt plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027 Ålesund kommune
MS 17/24	Informasjon om opplæring og kompetansetilbud for kontrollutvalet 2025
MS 18/24	Informasjon frå selskap - eigarskap - Ålesund kommune

PS 34/24 Godkjenning av innkalling og sakliste, protokoll frå forrige møte

Ålesund kontrollutval 29.10.2024

ÅKOU 34/24 Vedtak:

Kontrollutvalet godkjenner innkalling og sakliste, samt møteprotokoll frå forrige møte slik den ligg føre.

Behandling

Votering: Samrøystes

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet godkjenner innkalling og sakliste, samt møteprotokoll frå forrige møte slik den ligg føre.

PS 35/24 Revisjons- og kommunikasjonsplan 2024

Ålesund kontrollutval 29.10.2024

ÅKOU 35/24 Vedtak:

Kontrollutvalet tek den framlagte plan for revisjon av og kommunikasjon rundt årsrekneskap 2024, til vitande.

Behandling

Oppdragsansvarleg revisor Linn G. Pettersen gjekk gjennom revisjons- og kommunikasjonsplanen.

Votering: Samrøystes

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek den framlagte plan for revisjon av og kommunikasjon rundt årsrekneskap 2024, til vitande.

PS 36/24 Oppfølging av misleg handling - nummerert brev 07

Ålesund kontrollutval 29.10.2024

ÅKOU 36/24 Vedtak:

Kontrollutvalet tek informasjonen frå revisor til vitande.

Behandling

Votering: Samrøystes

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek informasjonen frå revisor til vitande.

PS 37/24 Rapport frå undersøking - budsjettprosessen i Ålesund kommune

Ålesund kontrollutval 29.10.2024

ÅKOU 37/24 Vedtak:

Kontrollutvalet tilrår kommunestyret å gjere slikt vedtak:

1 - Kommunestyret ber kommunedirektøren

- om å iverksette ein prosess for å revidere økonomireglementet og ta med dei vurderingar rapporten peikar på
- gå gjennom kvalitetssystemet knytt til økonomiforvaltninga, og sjå nærare på dei punkta som rapporten tek opp.
- legge fram for kontrollutvalet ein framdriftsplan for oppfølging av desse tiltaka, innan medio januar 2025.

2 - Kommunestyret ber kontrollutvalet om å halde seg orientert om prosessen og rapportere tilbake til kommunestyret.

Behandling

Martin Gjendem Mortensen frå Møre og Romsdal Revisjon SA, presenterte resultatet frå undersøkinga for kontrollutvalet. Kommunedirektøren og økonomisjefen fekk høve til å kome med sine synspunkt til undersøkinga.

Kontrollutvalet stilte spørsmål og drøfta rapporten frå undersøkinga.

Sekretariatet si tilråding vart samrøystes vedteken, og saka vert sendt over til kommunestyret.

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tilrår kommunestyret å gjere slikt vedtak:

1 - Kommunestyret ber kommunedirektøren

- om å iverksette ein prosess for å revidere økonomireglementet og ta med dei vurderingar rapporten peikar på
- gå gjennom kvalitetssystemet knytt til økonomiforvaltninga, og sjå nærare på dei punkta som rapporten tek opp.
- legge fram for kontrollutvalet ein framdriftsplan for oppfølging av desse tiltaka, innan medio januar 2025.

2 - Kommunestyret ber kontrollutvalet om å halde seg orientert om prosessen og rapportere tilbake til kommunestyret.

PS 38/24 Prosjektplan - Forvaltningsrevisjon drikkevassforsyning

Ålesund kontrollutval 29.10.2024

ÅKOU 38/24 Vedtak:

Kontrollutvalet godkjenner prosjektplan for forvaltningsrevisjon av drikkevassforsyninga i Ålesund kommune, med den ressursramme og framdriftsplan som er skissert i planen.

- Utvalet ber om at revisor held sekretariatet informert i prosessen, og at utvalet vert oppdatert på status undervegs.
- Dersom det vert behov for vesentlege endringar i prosjektet, skal utvalet orienterast så snart som mogeleg.

Behandling

Forvaltningsrevisor Terje Gundersen-Røvik presenterte prosjektplanen for kontrollutvalet. Utvalet drøfta planen, fekk svar på spørsmål og hadde ingen invendingar til planen slik den ligg føre.

Sekretariatet si tilråding til vedtak vart samrøystes vedteken.

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet godkjenner prosjektplan for forvaltningsrevisjon av drikkevassforsyninga i Ålesund kommune, med den ressursramme og framdriftsplan som er skissert i planen.

- Utvalet ber om at revisor held sekretariatet informert i prosessen, og at utvalet vert oppdatert på status undervegs.
- Dersom det vert behov for vesentlege endringar i prosjektet, skal utvalet orienterast så snart som mogeleg.

PS 39/24 Meldingar

Ålesund kontrollutval 29.10.2024

ÅKOU 39/24 Vedtak:

Kontrollutvalet tek meldingane til vitande.

Behandling

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldingane til vitande.

MS 16/24 Melding om vedtatt plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027 Ålesund kommune

Ålesund kontrollutval 29.10.2024

ÅKOU 16/24 Vedtak:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

Behandling

Votering: Samrøystes

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

MS 17/24 Informasjon om opplæring og kompetansetilbud for kontrollutvalet 2025

Ålesund kontrollutval 29.10.2024

ÅKOU 17/24 Vedtak:

Kontrollutvalet tek informasjonen til vitande.

Behandling

Votering: Samrøystes

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek informasjonen til vitande.

MS 18/24 Informasjon frå selskap - eigarskap - Ålesund kommune

Ålesund kontrollutval 29.10.2024

ÅKOU 18/24 Vedtak:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

Behandling

Votering: Samrøystes

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

Saksframlegg

Saksnr. Utval
PS 41/24 Ålesund kontrollutval

Møtedato
26.11.2024

Orienteringar

Underliggende saker

05/24 Orientering frå kommunedirektøren 26.11.2024

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek orienteringane til vitande.

Saksframlegg

Saksnr. Utval
OS 05/24 Ålesund kontrollutval

Møtedato
26.11.2024

Orientering frå kommunedirektøren 26.11.2024

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek orienteringa til vitande.

Bakgrunn:

Kommunedirektøren er invitert til å gje orientering om følgjande områder:

- Helseplattforma og Ålesund kommune:
 - status
 - gevinstar
 - økonomi i dag kontra før innføringa
 - kort og godt korleis går det...
- Digital kommunikasjon med fokus på kommunen sine tiltak for digital inkludering for å forebygge digitalt utanforskap
Jf kronikk SMP 28.oktober.

Kontrollutvalet vil få ettersendt eit skriftelig notat og /eller presentasjonar i lag med protokollen etter møtet.

Saksframlegg

Saksnr. Utval
PS 42/24 Ålesund kontrollutval

Møtedato
26.11.2024

Plan for eigarskapskontroll 2024-2027 Ålesund kommune

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet sluttar seg til den framlagte plan for eigarskapskontroll 2024-2027, med dei endringar som kjem fram i møtet. Kontrollutvalet sender revidert plan til kommunestyret, og tilrår at kommunestyret gjer slikt vedtak:

- Ålesund kommunestyre vedtek plan for eigarskapskontroll 2024-2027 med følgjande prioritering:
 - kontroll av eigarstrategi for og eigarskapsforvaltning av
 - Ålesund kommunes administrasjonsbygg AS,
 - Sandøy Energi AS
 - Sørsida utvikling AS, med dotterselskap
- Kommunestyret gjev kontrollutvalet mynde til å endre planen, dersom utvalet vurderer at risiko- og vesentlegheit vert endra
- Kommunestyret kan når om helst be kontrollutvalet om å utføre andre kontrollhandlingar knytt til kommunen sine eigarskap, enn det som kjem fram i planen

Bakgrunn:

Kontrollutvalet skal minst ein gong i valperioden og seinast innan utgangen av 2024, utarbeide eit forslag til plan for eigarskapskontroll. Det er kommunestyret som vedtek innhald og omfang i Plan for eigarskapskontroll 2024-2027, på bakgrunn av kontrollutvalet si tilråding.

Ein eigarskapskontroll er ikkje primært ei undersøking av sjølve selskapet, men omfattar kommunen si handtering av eigarskapet. Ein eigarskapskontroll er ein viktig del av kommunen si styring i selskap dei eig.

Eigarskapskontrollen kan avdekke forhold som gjer at kommunestyret bør vurdere å be kontrollutvalet gjennomføre ein forvaltningsrevisjon av eit konkret selskap.

Det er revisjonen som skal utføre eigarskapskontroll på bestilling frå kontrollutvalet. Kontrollutvalet rapporterer resultatet til kommunestyret når revisjonen har utført oppdraget. Det er kommunestyret som fattar vedtak om eventuelle tiltak på bakgrunn av funn i rapporten, etter tilråding frå kontrollutvalet.

Vurdering:

Definisjon av eigarskapskontroll og nærare om planprosessen og er omtalt i plandokumentet.

Ålesund kommune har eigarinteresser i mange selskap, både aleine, saman med andre kommunar og som deleigar saman med andre. Plandokumentet omtaler i kva grad kontrollutvalet kan utføre eigarskapskontroll på vegne av kommunestyret, i dei ulike selskapsformene.

Plandokumentet legg til grunn at Ålesund kommune si eigarskapsmelding er revidert og vedteken av kommunestyret, før kontrollutvalet set eigarskapskontrollen i bestilling.

Med bakgrunn i rapporten frå risiko- og vesentlegvurderinga og den vidare drøftinga i kontrollutvalet, vil sekretariatet råde kontrollutvalet følgjande område for ein eigarskapskontroll tidleg i denne perioden:

- Kontroll av eigarstrategi for og eigarskapsforvaltning av:
 - Ålesund kommunes administrasjonsbygg AS,
 - Sandøy Energi AS
 - Sørsida utvikling AS

Det er viktig at kontrollutvalet får mynde frå kommunestyret til å rullere planen og endre prioritering dersom risiko- og vesentlegvurdering vert endra.

Kommunestyret kan sjølve når som helst be kontrollutvalet om å utføre andre kontrollhandlingar enn det som er prioritert i planen.

Det er kommunestyret sitt ansvar å sørge for at kontrollutvalet har dei ressursane som er nødvendige for gjennomføring av vedteken plan, og gje ressursar til eventuelle andre kontrollhandlingar kommunestyret bed kontrollutvalet om å gjennomføre.

Heimel:

- Kommuneleva § 23-4 Eigarskapskontroll
- Kommunal- og distriktsdepartementet 2022 Kontrollutvalsboke
- Kommuneleva § 26 Eigarstrategi

Vedlegg

Plan for eigarskapskontroll 2024-2027 Ålesund kommune.pdf

Rapport risiko- og vesentlegvurdering 2024 eigarskapskontroll - Ålesund kommune

Plan for eigarskapskontroll 2024-2027

Ålesund kommune

Behandla i Ålesund kontrollutval 26.11.2024 sak PS 42/24

Vedtatt i Ålesund kommunestyre xx.xx.2024 sak K - xxx/24

Innhald

Innleiing	2
Eigarstyring	2
Eigarskapsmelding	3
Eigarskapskontroll	3
Eigarskapskontroll i ulike selskapsformer	4
Deleigde selskap	4
Samordning med andre kommunar:	4
Kontrollutvalet	5
Område for eigarskapskontroll 2024-2027	5
Eigarskapskontroll gjennomført førre periode:	6
Oppfølging av eigarskapskontrollen 2022:	6

Innleiing

Ei av dei lovpålagte oppgåvene til kontrollutvalet er å lage ein plan for gjennomføring av eigarskapskontroll i perioden 2024-2027, og legge den fram for kommunestyret til vedtak seinast innan utgangen av 2024.¹ For å utarbeide gode planar som får fram kva område som bør kontrollerast, skal det gjennomførast ei vurdering av kor risikoen for feil og manglar er størst, og kor vesentleg dette kan seiast å vere.

Møre og Romsdal revisjon SA har på bestilling frå kontrollutvalet gjort ei slik risiko- og vesentlegvurdering av Ålesund kommune si eigarstyring og forvaltning av eigarinteresser i selskap.

Eigarstyring

Det er kommunestyret som har ansvar for styring av eigarinteressene² til kommunen.

Dette kan skje i fleire ledd:

- når eigarskapspolitikken vert utarbeidd
- når selskap vert oppretta
- i eigarskapsmeldinga
- i eigarstrategiane
- i eigarorgana til det enkelte selskap

Eigarstyring kan utøvast gjennom ulike styringsdokument som vedtekter, aksjonæravtaler, utbytteavtaler, selskapsavtaler, vedtak i eigarorganet, budsjett, instruksar m.m. Og indirekte gjennom kommunen sine representantar som er oppnemnt i eigarorgana.

Ålesund kommune har oppnemnt eit eigarskapsutval som skal bidra til operativ, heilskapleg og føreseieleg folkevald eigarstyring og eigarskapsforvaltning av føretak.³

Kommunestyret kan ikkje delegere mynde til å vedta eigarskapsmelding og plan for eigarskapskontroll. Når det gjeld plan for eigarskapskontroll, så er det kontrollutvalet som har lovheimel⁴ til utarbeide planen og gje si tilråding til kommunestyret.

Eigarskapskontroll er ein sentral del av kommunestyret sin eigenkontroll, og eit viktig verktøy for kontrollutvalet som skal utøve eigarkontrollen. Ein føresetnad for at kontrollutvalet kan gjennomføre kontroll av eigarinteressene, er at kommunestyret har tydeleggjort kva strategiar og målsetjingar kommunen har for eigarskapet. Derfor er det viktig at kommunen har ei oppdatert eigarskapsmelding.

¹ [Kommuneloven § 23-3 Forvaltningsrevisjon](#)

² [Hva kjennetegner god eierstyring?](#)

³ [Eigarskapsmelding av 22.04.2021](#)

⁴ [Kommuneloven § 23-4 Eierskapskontroll](#)

Eigarskapsmelding

Kommunelova pålegg kommunane å utarbeide og vedta ei eigarskapsmelding minst ein gang i valperioden. Den skal som eit minimum innehalde⁵:

- prinsippa kommunen har for eigarstyring
- ei oversikt over selskap, kommunale føretak og andre verksemdar som kommunen har eigarinteresser i
- føremålet kommunen har med eigarskapen i dei forskjellige verksemdene

KS har utarbeidd tilrådingar knytte til eigarskap, selskapsleiing og kontroll av kommunalt eigde selskap og føretak som kan nyttast som eit supplement når kommunen skal utarbeide sin eigarstrategi.⁶

Ålesund kommune si noverande eigarskapsmelding vart sist vedteken 22.04.2021, og er under revidering i skrivande stund.

Eigarskapskontroll

Eigarskapskontroll er i dag ei av dei to kontrollhandlingane som før vart kalla selskapskontroll. Då var den i to delar med ein obligatorisk del - eigarskapskontroll, og ein friviljug del, som var forvaltningsrevisjon i selskap.

I noverande kommunelov er både forvaltningsrevisjon i selskap og eigarskapskontroll lovpålagte oppgåver for kontrollutvalet.

Dette plandokumentet omhandlar berre eigarskapskontroll. Forvaltningsrevisjon av selskap er omtala i Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027.

Eigarskapskontroll er eit viktig verkemiddel for å sikre at selskapa er under folkevald styring og kontroll.⁷ Dette er ein kontroll av korleis kommunen forvaltar sine interesser i dei selskap kommunen eig. Det kan gjerast ein kontroll av om den som utøver kommunens eigarinteresser i selskap, gjer dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipp for eigarstyring.

Kontrollhandlinga skal fokusere på korleis kommunen utøver eigarstyring. Kontrollere om den som representerer kommunen sine interesser på generalforsamling eller i representantskap, treffer avgjerder i samsvar med relevant lovgjeving og elles opptre i tråd med kommunen sine vedtak og føresetnader for forvaltning av eigarinteressene.

⁵ [Kommuneloven § 26-1 Eierskapsmelding](#)

⁶ [KS Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll](#)

⁷ [Kommunelova § 23-2 første ledd bokstav c og d.](#)

Eigarskapskontroll og ulike selskapsformer

Kontrollutvalet skal sjå til at det vert gjennomført kontroll med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap. Dette kan skje både gjennom eigarskapskontroll og forvaltningsrevisjon.

Dei selskapsformene kontrollutvalet kan føre kontroll med er:

- Interkommunale selskap IKS
- Interkommunale politiske råd IPR
- Kommunale oppgåvefellesskap KO
- Aksjeselskap AS heileigd av kommunale aktørar

I heileigde selskap har kontrollutvalet rett til å vere til stades i generalforsamling, representantskap og andre eigarorgan, og har full innsynsrett i desse selskapa for å gjennomføre sine kontrollhandlingar. Derfor skal kontrollutvalet varslast når det skal gjennomførast møter i desse eigarorgana. Kommunal- og distriktsdepartementet legg til grunn at eigar varslar kontrollutvalet om møter i selskapa sine eigarorgan.⁸

Deleigde selskap

Kontrollhandlingar knytt til selskap som er deleigd av kommunale aktørar (AS), og selskap som er samvirkeføretak (SA), kan gjennomførast. I så fall må kontrollutvalet/revisor basere seg på opne kjelder eller gjennomføre kontrollhandlingar etter samtykke frå selskapet.

Stiftingar er ei sjølveigande selskapsform og kontrollutvalet kan ikkje gjennomføre kontrollhandlingar med mindre dette vart avtalt då stiftinga vart oppretta.

Samordning med andre kommunar:

Dersom ein ynskjer å gjennomføre andre kontrollhandlingar enn ein generell eigarskapskontroll i eit interkommunalt selskap/samarbeid, så er det tenleg for alle involverte at eigarkommunane har ei samordning av dette.

Ei slik samordning av kontrollhandlingar i interkommunale samarbeid/selskap, kan klårgjerast og takast inn i vedtektene eller selskapsavtalen. Slik kan ein sikre at er det avtalt kven av kontrollutvala som skal samordne den folkevalde eigenkontrollen i interkommunale samarbeid/selskap.

Dette gjeld også vertskommunesamarbeid, der bør det kome fram av samarbeidsavtalen om det er vertskommunen som er ansvarleg for kommunestyret sin eigenkontroll. Eller kven som skal samordne forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll på området vertskommunesamarbeidet dekkjer.

⁸ [Varsling til kontrollutvalget om møter i selskap](#)

Det er viktig å merke seg at ei slik samordning ikkje tek vekk den enkelte eigarkommune sitt eige ansvar for eigenkontroll med sine kommunale tenester, uansett tenesteleverandør.

Kontrollutvalet

Kontrollutvalet vel ut områder for eigarskapskontroll basert på vurdering av risiko- og vesentlegheit og drøfting i utvalet.

Risikobiletet i kommunen vil vanlegvis endre seg over tid. Og andre forhold kan oppstå, som gjer at biletet vert endra gjennom perioden. Derfor kan det bli nødvending å endre planen undervegs. Skal kontrollutvalet kunne gjere det, så må kontrollutvalet få dette ansvaret delegert frå kommunestyret.

Ein eigarskapskontroll er ei enklare kontrollform enn forvaltningsrevisjon, og undersøkinga baserer seg gjerne på eit mindre omfattande datamateriale/færre kjelder enn ein forvaltningsrevisjon. Derfor er også risiko- og vesentlegvurderinga som er gjennomført knytt til eigarskap, mindre omfattande.

Det er Møre og Romsdal Revisjon SA som skal utføre eigarskapskontrollen på bestilling frå kontrollutvalet. Og revisjonen leverer rapport etter utført oppdrag til kontrollutvalet.

Kontrollutvalet rapportere til kommunestyret slik at kommunestyret kan fatte vedtak om eventuelle tiltak, og utvalet skal sjå til at dei vedtak som kommunestyret gjer i tilknytning til eigarskapskontrollen vert følgt opp.

Område for eigarskapskontroll 2024-2027

For perioden 2024-2027 vert det prioritert ein eigarskapskontroll av kommunen si eigarstyring av nokre utvalde selskap. Med fokus på om eigarstyringa i dei aktuelle selskapa fungerer i samsvar med eigarstrategi, og om forvaltning av det operative eigarskapet er i tråd med kommunestyret sine mål.

Dei selskapa som vert prioritert i denne eigarskapskontrollen er:

- Ålesund kommunes administrasjonsbygg AS
- Sandøy energi AS
- Sørsida utvikling AS, med underliggende dotterselskap

Kontrollutvalet skal i samband med bestilling av den konkrete eigarskapskontrollen drøfte og spisse problemstillingane i lag med oppdragsansvarleg revisor. Dette for å sikre at bestiller og utfører har ei felles forståing av kva ein ynskjer å undersøke gjennom kontrollhandlinga.

Eigarskapskontroll gjennomført førre periode:

Det vart i 2022 gjennomført ein generell eigarskapskontroll med følgjande problemstillingar:

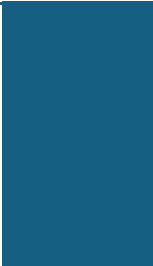
1. Blir kommunen sine eigarinteresser utøvd i samsvar med kommunestyret sine vedtak og føresetnader, aktuelt lovverk samt etablerte normer for god eigarstyring?
2. Blir kommunen sine eigarinteresser i Tafjord Kraft AS, Ørskog vekst AS, ÅKP AS og Interkommunalt arkiv Møre og Romsdal IKS utøvd i samsvar med kommunestyret sine vedtak og føresetnader, aktuelt lovverk samt etablerte normer for god eigarstyring?

Ålesund kommunestyret sitt vedtak sak 125/22 15.09.2022 som samsvarte med tilrådinga frå kontrollutvalet:

1. *Kommunestyret tek rapporten frå eigarskapskontroll 2022 til orientering.*
2. *Kommunestyret merkar seg dei punkt til oppfølging og forbetring som kjem fram i rapporten.*
3. *Kommunestyret ber eigarskapsutvalet om å sette seg inn i rapporten og følgje opp dei forbetningspunkt som rapporten peikar på.*
4. *Kommunestyret ber eigarskapsutvalet om å rapportere på dette til kontrollutvalet innan utgangen av 2022.*

Oppfølging av eigarskapskontrollen 2022:

Ålesund kontrollutval fekk eit skriftleg notat til møtet 15. 03.2023, sak 09/23. Notatet var ein rapport på korleis eigarskapsutvalet har arbeidd med dei forbetningspunkta som vart peika på i eigarskapskontrollen. Kontrollutvalet såg seg nøgd med informasjonen og avslutta med det oppfølginga av den eigarskapskontrollen.

RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

ÅLESUND KOMMUNE

Grunnlag for plan for eierskapskontroll 2024-2027

mai 2024

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

Møre og Romsdal Revisjon SA er et samvirkeforetak eid av kommunene Aure, Averøy, Kristiansund, Rindal, Smøla, Surnadal, Tingvoll, Aukra, Hustadvika, Gjemnes, Molde, Rauma, Sunndal, Vestnes, Fjord, Giske, Haram, Sula, Stranda, Sykkylven, Haram og Ålesund samt Møre og Romsdal fylkeskommune. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og andre revisjonstjenester for eierne. Hovedkontoret ligger i Kristiansund og det er avdelingskontorer i Ålesund, Molde og Surnadal.

Tidligere rapporter fra Møre og Romsdal Revisjon SA kan hentes på vår hjemmeside:

www.mrrevisjon.no

FORORD

Møre og Romsdal Revisjon SA har etter avtale med kontrollutvalget i kommunen gjennomført en risiko og vesentlighetsvurdering av virksomheten i kommunen. Dette er ment som et grunnlag for utarbeidelse av plan for eierskapskontroll for perioden 2024-2027.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen går gjennom eierskap i Ålesund kommune. Rapporten oppsummerer resultatene fra vår gjennomgang av virksomheten for å identifisere risikoforhold som kan danne grunnlag for gjennomføring av eierskapskontroll.

Vi ønsker å takke de som har bidratt til denne rapporten.

Ålesund, 14.05.2024

Martin Gjendem Mortensen
Daglig leder

Ola Godø Andersen
Forvaltningsrevisor

Ingrid Walstad Larsen
Forvaltningsrevisor

SAMMENDRAG

Møre og Romsdal Revisjon SA har gjennomført risiko- og vesentlighetsvurdering av selskaper kommunen har eierinteresser i, som grunnlag for utarbeidelse plan for eierskapskontroll. Arbeidet er utført etter bestilling fra Kontrollutvalget i Ålesund kommune.

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Risiko er at det skjer noe som gjør at kommunen ikke når sine målsettinger. Risikofaktorer er mulige hendelser som kan gjøre at kommunen ikke når sine målsettinger. Analysen setter opp de viktigste risikofaktorene som kan hindre kommunen i å nå sine mål. I vurderingene er det tatt hensyn til de tiltak kommunen har iverksatt for å sikre en betryggende internkontroll.

Risikofaktorene er vurdert ut fra sannsynligheten for at den inntreffer, og den konsekvensen det vil ha om det inntreffer. Konsekvensene kan ha følger for kommunens egen virksomhet og/eller kommunens innbyggere. Det vil bestandig være en viss risiko for at kommunen ikke når sine mål, men mye av denne risikoen har både lav sannsynlighet og lav konsekvens.

Avslutningsvis vurderes vesentlighet som er en samlet vurdering av alvorsgraden i den trusselen som den enkelte risikofaktor representerer når det kommer til kommunens måloppnåelse.

Vesentlighet kan vurderes fra ulike perspektiver:

- Økonomisk perspektiv
- Politisk perspektiv
- Brukernes perspektiv
- Medarbeidernes perspektiv
- Samfunns- og miljøperspektiv

Eierskapskontroll

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Det er et skille mellom eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet. Praksis tilsier likevel at det er en glidende overgang mellom disse to hovedkategoriene, og at det i enkelte tilfeller kan være vanskelig å skille mellom hva som inngår i hver av disse kategoriene. Disse utgjør likevel to adskilte kontrollformer, og de er regulert gjennom hver sin paragraf i KommuneLOVEN. Av denne grunn er områdene omtalt i egne kapitler.

Risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for plan for eierskapskontroll

KommuneLOVEN § 23-4, 2. ledd bestemmer at kontrollutvalget minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, skal utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Møre og Romsdal Revisjon SA har i denne rapporten utarbeidet en risiko og vesentlighetsvurdering som kontrollutvalget skal bruke som grunnlag ved utarbeidelse av plan for eierskapskontroll 2024 til 2027.

AKTUELLE SELSKAP OG TEMA FOR EIERSKAPSKONTROLL

Vi vurderer at det er særlig aktuelt å gjennomføre eierskapskontroll knyttet til

- Sandøy Energi AS
- Ørskog Energi AS
- Tafjord Kraft AS

INNHold

1. INNLEDNING.....	7
1.1 BESTILLING.....	7
1.2 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING.....	7
1.3 EIERSKAPSKONTROLL.....	7
1.4 METODE OG OVERSIKT OVER KOMMUNENS EIERSKAP	7
2. RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING I EIERSKAP	8
2.1 METODE OG GJENNOMFØRING	10
2.2 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING - EIERSKAPSKONTROLL.....	12
VEDLEGG 1: METODE.....	14
VEDLEGG 2: KOMMUNENS EIERSKAP	17

1. INNLEDNING

1.1 BESTILLING

Møre og Romsdal Revisjon SA har utført risiko- og vesentlighetsvurderingen etter bestilling fra kontrollutvalget i Ålesund kommune. Risiko og vesentlighetsvurderingen danner grunnlag for kontrollutvalgets utarbeidelse av plan for eierskapskontroll 2024-2027.

I dette kapitlet ser vi nærmere på definisjoner av risiko- og vesentlighetsvurdering og eierskapskontroll. Videre skriver vi om metode og informasjonsgrunnlaget som er brukt i vurderingen. Kapitlet avsluttes med en veiledning til leseren.

1.2 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Formålet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å belyse hvor det kan være størst behov for eierskapskontroll.

Det er ingen konkrete krav til hvordan risiko- og vesentlighetsvurderingen skal gjennomføres, utover at den skal baseres på en vurdering av risiko og hva som er vesentlig. Risiko er faren for avvik fra regelverk, mål, vedtak og andre føringer som kommunen har for virksomheten. Risiko består av sannsynlighet for og konsekvensen av avvik.

Vesentlighet kan vurderes fra ulike perspektiver: økonomi, politikk, brukere, medarbeidere samt samfunn- og miljø. Det fins ingen objektiv størrelse som kan brukes for å vurdere hva som er vesentlig. For å kunne prioritere mellom områder hvor det blir identifisert risiko for avvik, må kontrollutvalget til slutt skjønnsmessig vurdere hvilke områder som er mest vesentlige.

1.3 EIERSKAPSKONTROLL

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Det er et skille mellom eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet. Praksis tilsier likevel at det er en glidende overgang mellom disse to hovedkategoriene, og at det i enkelte tilfeller kan være vanskelig å skille. Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon utgjør likevel to avskilte kontrollformer, og er regulerte i hver sin paragraf i kommuneloven. Av den grunn er områdene omtalt i egne kapitler og rapporter.

1.4 METODE OG OVERSIKT OVER KOMMUNENS EIERSKAP

En oversikt over metodisk tilnærming ligger i vedlegg 1. En oversikt over kommunens eierskap ligger i vedlegg 2.

2. RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING I EIERSKAP

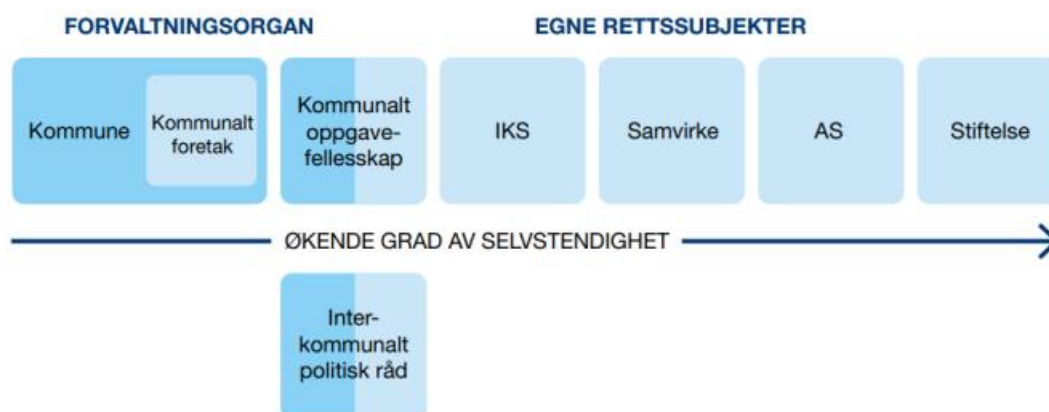
I dette kapitlet vurderer vi risiko og vesentlighet for kommunens eierskap mot behovet for eierskapskontroll. Etter en kort innføring i kommunalt eierskap og metode og gjennomføring, har vi omhandlet kommunens eierskap, før vi har foretatt en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierstyring og i selskapene som kommunen eier.

OM KOMMUNALT EIERSKAP

Norske kommuner har stor grad av frihet til å organisere tjenestene sine og de kan velge mellom flere organisasjonsformer, kommunale oppgavefellesskap, interkommunale politiske råd, interkommunale selskaper (IKS), samvirkeforetak (SA), aksjeselskaper (AS) eller stiftelser. Utviklingen peker mot at deler av den kommunale tjenesteproduksjonen flyttes ut av den enkelte kommune og over i ulike former for kommunale samarbeid, selskap etc.

Uavhengig av organisasjons- eller eierform er det like fulle kommunestyret som har det overordnede ansvaret for kommunens samlede virksomhet. Mulighetene kommunen har for å påvirke reguleres deretter gjennom lovverk tilknyttet den ulike selskapsformen.

Figuren under viser at organisasjons- eller eierformens selvstendighet i forhold til kommunestyret varierer mellom de ulike selskapsformene. Kommunestyrets mulighet for innsyn og kontroll er betraktelig redusert i selskaper med private eiere, og i selvorganiserende stiftelser med mindre annet står i vedtekter og avtaler.

Figur 1: Oversikten viser de ulike selskapsformene som kan etableres for å utføre tjenester i en kommune (KS, Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, 2020).

Når kommunen velger å organisere tjenesteproduksjonen innenfor kommuneorganisasjonen, gjelder styringssystemene som følger av kommuneloven, og kommunestyret har i utgangspunktet all beslutningsmyndighet. Dersom virksomheten legges i egne rettssubjekt, som aksjeselskap eller interkommunale selskaper, må styringssystemene følge den aktuelle lovgivningen for tilgang til disse. Dette medfører at styring av selskapet må skje i selskapets eierorganer, generalforsamling for AS og representantskap for IKS. Interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefellesskap er

her underlagt bestemmelser i kommuneloven. Som egne rettssubjekter styres de gjennom representantskap og styrer og befinner seg slik i en mellomposisjon. I AS med private eiere og i stiftelser er det ikke anledning til kontroll med foretaket, med mindre det står i vedtekter eller selskapsavtaler.

Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendig for å gjennomføre sin kontroll fra IKS, interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefellesskap, samt AS der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller IKS direkte eller indirekte eier alle aksjer. Opplysningene kan kreves fra virksomhetens daglige leder, styret og den valgte revisoren for selskapet. Bestemmelsene om innsyn og undersøkelser i selskaper o.l. i kommuneloven § 23-6 gjelder på tilsvarende måte for kommunens revisor.

FORVALTNINGSREVISJON ELLER EIERSKAPSKONTROLL

Det brukes to fremgangsmåter når kontrollutvalget skal undersøke et selskap kommunen eier. Skal man se på driften i selskapet velger man forvaltningsrevisjon. Når kontrollutvalget skal undersøke hvordan kommunen forvalter sitt eierskap, så brukes eierskapskontroll. Dette kan for eksempel være en kontroll av hvordan det som kommunestyret har vedtatt i eierskapsmeldingen blir fulgt opp.

Eierskapskontroll¹

Fra og med valgperioden 2019 til 2023 plikter alle kommuner å ha en eierskapsmelding, jf. kommuneloven § 26-1. Sammen med eierskapskontrollene er den en viktig forutsetning for at kommunestyret skal kunne ivareta sitt overordnede styringsansvar. Dette gjelder uavhengig av hvor stor eierandel kommunen har i selskap, og om staten eller private aktører er inne på eiersiden sammen med kommunen. Kommuner skal ha en eierskapsmelding, og denne skal revideres minst en gang i valgperioden.

Selv om tema i en eierskapskontroll er avgrenset, kan eierskapskontrollen ha ulike perspektiver og tilnærmingsmåter, f.eks.:

- kommunens eierskapsmelding – behandling og innhold
- grunnleggende om kommunens eierstyring:
 - sentrale rutiner/prinsipper,
 - organisering av eierstyringen
 - praksis - eierstyring av selskaper
- dypdykk i ulike eierstyringstemaer
- eierstyringen av ett enkelt selskap
- kombinasjon av eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskap

¹ Veileder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2023

Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon i selskap er omhandlet i rapporten «Risiko- og vesentlighetsvurdering av forvaltningsrevisjon i Ålesund kommune 2024-2027».

2.1 METODE OG GJENNOMFØRING

Kilder til data

Data i dette kapitlet er hentet fra følgende kilder:

- Oppstartmøte med assisterende kommunedirektør
- Prosessmøte med ansatte fra administrasjonen og folkevalgte
- Spørreundersøkelse til folkevalgte
- Spørreundersøkelse til utvalgte foretak
- Kommunens årsregnskap for 2022, inkl. noter
- Kommunens Eiermelding
- Tilgjengelig informasjon på kommunens hjemmeside, blant annet stikkprøve knyttet til informasjon på postlisten og i møtedokumenter
- Nettsiden proff.no
- Hjemmesiden til utvalgte selskap (i hovedsak årsregnskap og årsmeldinger/årsrapport)
- Tidligere revisjoner og generell eierskapskontroll 2022
- Vår kjennskap til selskapene og kommunen

Gjennomføring

Vi har først i kapittel 2.1 vurdert hvilke tema vi anser som mest aktuelle for eierskapskontroll, før vi i kapittel 2.2 har gjennomgått kommunens eierportefølje med tanke på hvilke selskaper som anses som mest aktuell for eierskapskontroll.

Vi vurderer vesentlighet med bakgrunn i ulike perspektiver, som økonomi-, politisk-, bruker-, medarbeider- og samfunns- og miljøperspektivet. Vi har brukt følgende faktorer ved valg av vesentlighet, og hvilke selskaper/eierskap som er aktuelle for eierskapskontroll:

- Selskapet driver en lovpålagt tjeneste for kommunen
- Eierandel (data hentet fra proff.no)
- Selskapets omsetning, tall i 1000 (data hentet fra proff.no)
- Nærhet til innbyggere og brukere
- Allmenninteresse
- Selvkostfinansiering
- Innspill fra folkevalgte i spørreundersøkelse
- Innspill fra selskapene i spørreundersøkelse

Oversikt over sentrale interesser

Oversikten under viser en oversikt over Ålesunds sentrale eierinteresser² slik de kommer frem i siste eierskapsmelding:

Aksjeselskap	Eier- andel	Omsetning i 2022	Kommunens motiv for eierskap
Sandøy Energi AS	100 %	6 654	Finansielt motiv, beredskap, arbeidsplasser.
Sørsida Utvikling AS	100 %	2 477	Bærekraftig byutvikling
Brisk kompetansesenter AS ³	100 %	18 827	Arbeidsformidling
Ålesund vekst AS ⁴	100 %	18 607	Sysselsetting for menneske med funksjonshemming
Ålesund kommunes administrasjonsbygg AS	100 %	11 587	Drift av administrasjonsbygg for Ålesund kommune
Ålesund parkering AS	100 %	34 220	Aktiv byutvikling
Eksportvegen AS	100 %	-	-
Ørskog Energi AS	80 %	1 603	Finansielt motiv, bærekraft, grønn omstilling
Tafjord Kraft AS	52,6 %	48 362	Finansielt motiv, bærekraft
Håp i Havet Eiendom AS	51 %	2193	Badeanlegg i Sandøy
Plug Ålesund AS	50 %	-	Grønn energi, bærekraft
Interkommunale selskap			
Attvin (tidl. Årim og Bingsa)	90 %	26 841	Gjenvinning, bærekraft, tjenester til innbyggerne
Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS	-	-	
Sunnmøre Friluftsråd	-	-	
Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS	-	3 249 (2001)	
Sunnmøre Regionråd IKS	-	4655	
Åknes/Tafjord beredskap IKS	-	-	
Kongshaugen renseanlegg IKS (nyetablert)	-	-	
Kommunalt foretak			
Møre og Romsdal 110-sentralen KF	-	-	
Ålesund Brannvesen KF	-	-	
Ålesund kommunale eidegom KF	-	-	
Interkommunalt samarbeid med felles styre §27			
E-kommune Sunnmøre	-	-	
Ålesundregionens Havnevesen	-	-	Samordne og effektivisere havnevirksomhet Virksomhet overdras til nytt selskap fra 2024
Interkommunalt utval mot akutt forureining Romsdal	-	-	
Interkommunalt utval mot akutt forureining Sunnmøre	-	-	

² For aksjeselskap inkluderer oversikten selskap hvor Ålesund kommune har en eierandel på over 30%. En fullstendig oversikt som også inkluderer selskaper med lavere eierandel er tilgjengelig i kommunens eierskapsmelding. Det antas at kommunedelingen medfører at Ålesund har oppgitt sitt eierskap i hhv. Haram industrier AS, Haram bygdebok AS og ngebrigt Davik-huset.

³ Vekst Ørskog er fusjonert med Brisk kompetansesenter AS.

⁴ Er i prosess med fusjonering med Brisk kompetansesenter AS.

2.2 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING - EIERSKAPSKONTROLL

Mulige risikofaktorer

- Kommunens eierskapsmelding – behandling og innhold
- Grunnleggende om kommunens eierstyring. Følger kommunen opp
 - sentrale rutiner/prinsipper,
 - organisering av eierstyringen
 - praksis - eierstyring av utvalgte selskaper
- Grunnleggende knyttet til enkelte tema, f.eks. følger kommunen opp regler om:
 - Innsyn og offentlighet, arkivering
 - Habilitet
 - Kompetanse i styret
 - Anskaffelsesregelverket
 - Etiske retningslinjer
 - Bærekraftig forvaltning
- Eierstyring i enkelte selskap

Om kommunen

Ålesund kommunes **eierskapsmelding**⁵ gir en oversikt over kommunens mål og prinsipper med eierskap; kommunens interesser og eierstrategi for utvalgte foretak samt, omtaler av utvalgte selskap. Kommunens mål «er å utøve eit eigarskap som samla sett skal bidra til god utvikling av føretaka, langsiktig verdiskaping og tydeleg styring». Ålesund kommune opprettet i 2021 et **eierskapsutvalg** for oppfølging av de heleide foretakene. Utvalget rapporterer til formannskapet og skal blant annet bidra i arbeidet med å utvikle styringsdokument, fungere som kommunens eierorgan og gjennomføre eier- og dialogmøter med foretakene.

Møre og Romsdal Revisjon konkluderer i rapporten *Eierskapskontroll i Ålesund kommune 2022* at «Ålesund har etablert tydelige føringer for sitt eierskap.» Samme rapport vurderer at **kommunens grunnleggende eierstyring** i stor grad blir forvaltet i tråd med føringene i eierskapsmeldingen og KS' tilrådinger for eierskap.

Angående **eierstyring i enkelte selskap**, konkludere nevnte rapport med at Ålesund kan styrke det operative arbeidet ovenfor selskapene. Det plir pekt på plassering av ansvar for oppfølging, fastsetting av møtepunkt og sikring av kompetanse i styre og ledelse om særlige lover og regler for selskap med offentlig eierskap. I en spørreundersøkelse sendt til selskapene kommer det frem at

⁵ Vedtatt i Kommunestyret 22. april 2021, sak 54/21

eiermøter gjennomføres rutinemessig, at Ålesund kommune stort sett er representert og at det føres protokoll fra møtene.

I **spørreundersøkelsen**⁶ sendt til medlemmene i kommunestyret svarer to medlemmer at de opplever å ha god kunnskap om kommunen sitt eierskap og hvordan det utøves, mens ett medlem svarer at kommunen har gitt fra seg for mye demokratisk styring til selskapene. To medlemmer er positive til at kommunen bør følge opp eierskapene med en eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon i inneværende periode, og peker på Attvin, Sørsida Utvikling og Ålesund kommunale eiendom KF som kandidater. I prosessmøtet med kommunen ble «selskapsstyring og forvaltning av verdier og ressurser» samt «overlappende oppgaver mellom kommune, aksjeselskaper og kommunale foretak» fremhevet som risikoer.

Vår vurdering

Vi vurderer at en eierskapskontroll der en ser på behandling og innhold i eierskapsmeldingen, eller på kommunens grunnleggende eierstyring som **lite aktuelt**. Derimot vurderer vi at en eierskapskontroll der en ser på eierstyring av utvalgte selskaper og/eller enkelttemaer som **aktuelt for eierskapskontroll**. Vi vurderer at Kontrollutvalget først bør velge tema for eierskapskontroll før de eventuelt velger selskap for eierskapskontroll.

Risikofaktorer	Begrunnelse for sannsynlighet	Konsekvens	S	K	Risiko-faktor
Grunnleggende eierstyring knyttet til enkelte tema	Tidligere eierskapskontroll viste at kommunen kan styrke sitt operative eierskap.	Lovbrudd	L	M	L
		Svak internkontroll	H	M	H
			M	M	M
Eierstyring i enkelt selskaper	Enkelte selskap leverer viktige kommunale tjenester	Svekket tillit og omdømme Prioriterer feil Kvaliteten på tjenesten	H	H	H

Med bakgrunn i valgte faktorer vurderer vi følgende selskap som mest aktuelle for eierskapskontroll:

- Sandøy Energi AS
- Ørskog Energi AS
- Tafjord Kraft AS

⁶ Spørreundersøkelsen fikk en svarprosent på 27, som er for lavt til generaliseringer utover de individuelle svarene.

VEDLEGG 1: METODE

Hva har vi gjort?

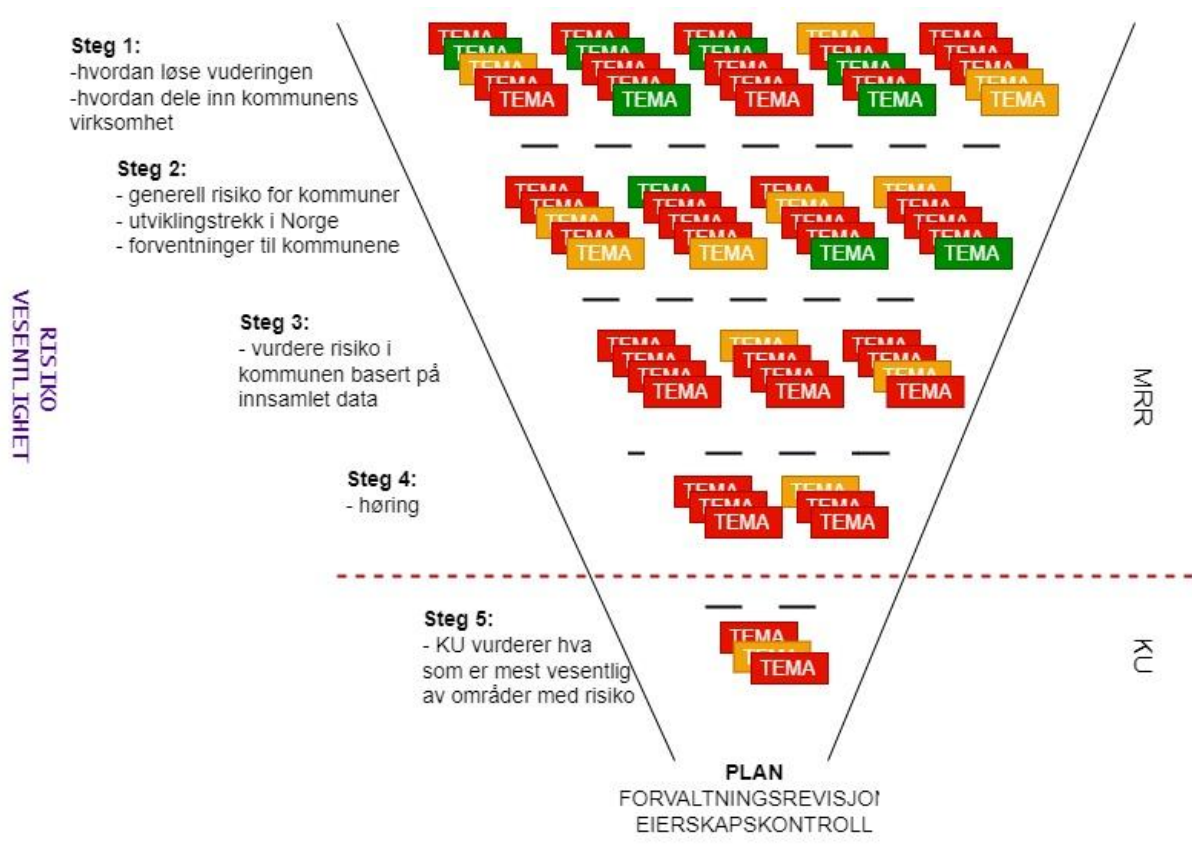
Vi har jobbet med å finne ut hvilke områder i kommunen som har størst risiko for feil og mangler i perioden som kommer. Dette kaller vi en risiko- og vesentlighetsvurdering.

Hvordan har vi gjort det?

1. Vi har lest lover og veiledninger. Vi har sett på hva lovverket sier om risiko- og vesentlighetsvurdering, NKRF sin veileder for risiko- og vesentlighetsvurdering og andre gjennomførte vurderinger.
2. Vi har funnet vesentlige risikoområder for kommunene. Hva er det kommuner generelt sliter med, hvordan er samfunnsutviklingen, hvilke betingelser har kommunene, hva skal de forholde seg til, hva er de pålagt, hva er forventninger fra sittende politiske ledelse og hva er generelle risikoer i dagens samfunn? For å finne svar på dette har vi innhentet informasjon fra kilder som Kommunenes Sentralforbund, Økokrim, Helsedirektoratet, Politiets sikkerhetstjeneste og Statsforvalteren i Møre og Romsdal. Vi har trukket fram temaer vi mener er vesentlige og som utgjør en risiko for alle kommuner. Innen hvert tema har vi identifisert mulige risikofaktorer som også er felles for alle kommuner.

Disse er valgt med bakgrunn i regelverk, elementer i internkontroll, andre risiko- og vesentlighetsanalyser, forventninger fra Statsforvalteren og egen kunnskap på området. Risikofaktorene kan også ses i sammenheng med områdene en forvaltningsrevisjon kan rettes mot, som er økonomi, produktivitet, regelterlevelse, måloppnåelse og virkninger.
3. Vi har vurdert risikoen i kommunen. Basert på informasjon vi har samlet inn om kommunen, vurderer vi hvilke risikofaktorer som ser ut til å være mest relevant for kommunen. Vi vurderer om risikoen er lav, middels eller høy. Risiko deles inn i sannsynlighet for at hendelsen inntreffer og konsekvenser om hendelsen inntreffer. Dette rangerer vi også som lav, middels eller høy, og ender opp med en vurdering av risiko. Hvis risikoen er høy eller middels, kommer vi med forslag til mulige tema for forvaltningsrevisjon.
4. Faktasjekk av risiko- og vesentlighetsvurderingen til ordfører og kommunedirektør. Vi tar hensyn til innspill som kommer, og justerer eventuelt informasjon og vurderinger. Vi sender risiko- og vesentlighetsvurderingen over til kontrollutvalget etter at steg fire er ferdig.
5. Kontrollutvalget bør i steg fem vurdere hvilke risikoområder som er mest aktuelle for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Basert på den vurderingen, utarbeider kontrollutvalget en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Tabell: En visuell fremstilling av hvordan arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er løst i ulike steg (MRR SA).

Vi oppsummerer vurderingen vår i følgende risikotabell:

Risiko-faktor	Begrunnelse for sannsynlighetsnivå	Begrunnelse for konsekvensnivå	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko nivå
Aktuelle risiko-faktorer	Kort beskrivelse	Kort beskrivelse	Høy	Høy	●
			Middels	Middels	●
			Lav	Lav	●

Risikofaktor er den eller de mest aktuelle risikofaktorene for kommunen.

Begrunnelse for sannsynlighetsnivå: korte beskrivelser på hva kommunen gjør (eller ikke gjør) som reduserer risikoen.

Begrunnelse for konsekvensnivå: kan sees fra ulike perspektiver, beskriver konsekvensen av om risikofaktoren inntreffer.

Sannsynlighet: vår vurdering av om det er lav, middels eller høy sannsynlighet for om valgt risikofaktor inntreffer.

Konsekvens: vår vurdering av om det er lav, middels eller høy konsekvens om valgt risikofaktor inntreffer.

Risikonivå: vår vurdering av om det er lav, middels eller høy risiko.

Vår vurdering av risiko- og vesentlighet ender opp i forslag til tema for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll hvor det er aktuelt.

INFORMASJONGRUNNLAG OM KOMMUNEN

For å få informasjon om risikoområder i kommunen har vi brukt informasjon fra en rekke kilder (liste ikke komplett):

- Dialog med kontrollutvalget 2019-2023 og kontrollutvalget 2023-2027
- Oppstartmøte med assisterende kommunedirektør og ordfører
- Prosessmøte med 26 deltakere (ledere, politikere, nøkkelpersoner, sekretariatet og revisjonen)
- Spørreundersøkelse til politikere i kommunen
- Faktasjekkmøte med kommunedirektør, skriftlig tilbakemelding med assisterende kommunedirektør
- Kommunens eierskapsmelding
- Revisjonens erfaring/kunnskap om kommunen fra tidligere revisjoner

Det er gjennomført en spørreundersøkelse av politikere i kommunen. Vi fikk 27% svar (til sammen 3 personer). Svarene fra undersøkelsen blir brukt som et supplement til informasjon vi innhenter fra flere kilder. Vi har hatt dialog med oppdragsansvarlig regnskapsrevisor. Rapporten er sendt til faktasjekk/høring til kommunen og ordfører. Det ble gjennomført et faktasjekkmøte 8. mai 2024, og vi har tatt med innspill og tilbakemeldinger fra møtet.

AVGRENSINGER

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er gjort på et overordnet nivå. Omfanget er begrenset ut ifra hva som er formålet med analysen, det vil si identifisere hvor det er størst behov for eierskapskontroll. Analysen er videre begrenset av ressurser vi har hatt til rådighet. Vi bemerker at risiko- og vesentlighetsvurderingen er gjort med kvalifisert skjønn, og skal ikke tolkes som eksakt vitenskap.

BESTILLING AV EIERSKAPSKONTROLL

Vi har valgt å holde vurderingen på et overordnet nivå. Når en forvaltningsrevisjon skal bestilles av kontrollutvalget, er det naturlig at detaljeringsgraden innen valgt område spisses. Her ser vi for oss at risikofaktorene kan være til god nytte.

VEDLEGG 2: KOMMUNENS EIERSKAP

HELEIDE AKSJESELSKAP (AS)

- Sandøy Energi AS
- Sørsida Utvikling AS
- Vekst Ørskog AS
- Ålesund vekst AS
- Ålesund kommunes administrasjonsbygg AS
- Ålesund parkering AS
- Eksportvegen AS
- Brisk kompetansesenter AS
- Vekst Ørskog AS
- Øyvon AS

ANDRE AKSJESELSKAPER (AS)

- Ørskog Energi AS
- The North West AS
- Tafjord Kraft AS
- Håp i Havet Eiendom AS
- Plug Ålesund AS
- Brisk kompetansesenter AS
- Attvin AS
- ÅKP AS
- Møreaksen AS
- Utviklingsforum for Ålesund lufthavn, Vigra AS
- Møre og Romsdal såkornfond AS
- AS Regionteateret i Møre og Romsdal
- Den Norske Matfestivalen AS
- Muritunet AS
- Hareid fastlandssamband AS
- Visit Nordmøre og Romsdal AS
- Storfjordsambandet AS
- Samspleis AS
- Rekom AS
- Astero AS

INTERKOMMUNALE SELSKAP (IKS)

- Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS
- Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS
- Sunnmøre Regionråd IKS

- Åknes/Tafjord beredskap IKS

KOMMUNALE FORETAK (KF)

- Møre og Romsdal 110-sentralen KF
- Ålesund Brannvesen KF
- Ålesund kommunale eiendom KF

SAMVIRKE (SA)

- Møre og Romsdal Revisjon SA
- Biblioteksentralen SA

FORENINGER OG LAG

- Destinasjon Ålesund og Sunnmøre

PARTNERSKAP

- ALV Møre og Romsdal
- God Helse

Saksframlegg

Saksnr. Utval
PS 43/24 Ålesund kontrollutval

Møtedato
26.11.2024

Møteplan Ålesund kontrollutval 2025

Sekretariatet si tilråding:

Møteplan for Ålesund kontrollutval i 2025:

1. møtet: 28. januar
2. møtet: 4. mars
3. møtet: 29. april
4. møtet: 27. mai
5. møtet: 2. september
6. møtet: 28. oktober
7. møtet: 25. november

Bakgrunn:

Kontrollutvalet er eit folkevald organ og skal gjennomføre sine møter i tråd med kapittel 11 i KommuneLOva: Saksbehandling i folkevalde organ, om ikkje anna særlovgiving for kontrollutval seier noko anna.

Det betyr mellom anna at

- Kontrollutvalet skal behandle sine saker og treffe vedtak i møte.
- Kontrollutvalet sine møter er opne for alle og saksdokumenta er offentlege
- Eit folkevald organ gjennomfører møte etter fastsett møteplan
- Utover dette kan ein gjennomføre møte i folkevalde organ om:
 - Organet sjølv eller kommunestyret vedtek det
 - Leiar av organet meiner at det er naudsynt
 - Minst ein tredel av medlemmane i organet krev det

Den som er valt medlem av eit folkevald organ, pliktar å delta i organet sine møter, med mindre det føreligg gyldig forfall. Med gyldig forfall er å forstå sjukdom eller andre hindringar som gjer det umogleg eller uforholdsmessig byrdefullt å møte. Som til dømes at ein må forsøme viktige og uopprettelige forretningar eller plikter, slik som møter i andre offentlege organer, eksamen, o.l.

Gyldig forfall kan også gjelde reise som det vil være urimeleg vanskeleg, praktisk eller tidsmessig å avbryte.

Forfall må, så snart situasjonen oppstår, bli varsla til kontrollutvalsekretariatet slik at varamedlem i rett rekkjefølgje kan kallast inn.

Vurdering:

Det er viktig å sørge for at kontrollutvalet har tilstrekkeleg med møter, slik at kontrollutvalet kan utføre og følge opp dei oppgåver som er naudsynt for å sikre forsvarleg kontroll. Kontrollutvalet bør planlegge sine møter slik at det ikkje går for lang tid frå eit møte til det neste, då vil gjerne sakene kunne miste sin aktualitet.

Kontrollutvalet har faste oppgåver gjennom året, som gjer det naturleg at utvalet har eit minimum av møte. I Ålesund har kontrollutvalet som regel hatt sju møter gjennom året.

I sekretariatet si tilråding til møteplan så har vi prøvd å ta omsyn til:

- tidspunkt for godkjenning av utvalet si årsmelding
- tidspunkt for rapportering frå rekneskapsrevisjon
- frist for uttale til revisjonsmelding, årsrekneskap og årsmelding
- tidspunkt for tilråding til budsjettramme for kontrollarbeidet
- datoar for fylkesting og kompetanse- og næringsutvalet fordi to av kontrollutvalet sine medlemmar har sete der

Sekretariatet må også sjå alle møtedatoane i samanheng for dei sju kommunane vi er sekretariat for, og vi tek omsyn til dette når vi føresler datoar.

Det å ha ein møteplan sikrar at møteavviklinga er føreseieleg, og det gjer at innbyggjarar, media og andre folkevalde lettare kan følge arbeidet til kontrollutvalet.

Ålesund kontrollutval har som regel møte i kommunestyresalen på Ålesund rådhus, lågblokka 4. etg. Møtestart kl. 16.30, om ikkje anna vert kunngjort.

Møteplanen vert gjort kjent på kontrollutvalet si heimeside www.kontrollutval.no/alesund og på kommunen si heimeside i den ordinære møtekalendaren for folkevalde organ.

Heimel:

Kommuneloven kap. 11

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
PS 44/24	Ålesund kontrollutval	26.11.2024

Meldingar

Underliggende saker

19/24	Påmeldingfristar tilbod om opplæring for kontrollutval
20/24	Informasjon om selskap - eigarskap - Ålesund kommune

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldingane til vitande.

Saksframlegg

Saksnr. Utval
MS 19/24 Ålesund kontrollutval

Møtedato
26.11.2024

Påmeldingfristar tilbod om opplæring for kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

Bakgrunn:

Viser til meldingssak 17/24 frå forrige møte.

Påmeldingsfristane er

- **29. - 30. januar 2025** NKRF sin årlege kontrollutvalskonferansen, **påmeldingsfrist 17. desember 2024**
- **3. - 4. juni 2025** Forum for kontroll og tilsyn FKT arrangerer fagkonferansen for kontrollutval, **påmeldingsfrist ca mars 2025**

Kontrollutvalet bør avtale om nokon skal delta, og kven som eventuelt deltek på kva konferanse.

Vedlegg

Lenkje med informasjon konferanser 2025.docx

Her er lenkjer for meir informasjon og påmelding:

[NKRF Kontrollutvalskonferansen januar 2025](#)

[Forum for kontroll og tilsyn fagkonferanse for kontrollutval og årsmøte juni 2025](#)

Saksframlegg

Saksnr. Utval
MS 20/24 Ålesund kontrollutval

Møtedato
26.11.2024

Informasjon om selskap - eigarskap - Ålesund kommune

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

Bakgrunn:

Kontrollutvalet skal halde seg informert om dei selskapa som Ålesund kommune har eigarinteresser i.

Det er nyttig for kontrollutvalet å vere kjent med eigarmøter/årsmøter i desse selskapa. Både når det skal vere slike møter og å få protokollane når møta er haldne.

Vedlagt er der lenkjer til saksdokument i nokre selskap.

Innkalling/sakliste frå Attvin AS ligg ved fordi selskapet ikkje publiserer dette på sine heimesider.

Vedlegg

Lenkjer til ulike eigarmøter 14112024.pdf

Innkalling og protokoll - Attvin AS.pdf

Håkon Lykkebø Strand

Bjørn Inge Olsen

Kenneth Langvatn

Einar Arve Nordang

Olav Harald Ulstein

Terese Jemtegård Moen

Turid Kristin Sand Humlen

Vebjørn Krogsæter

Innkalling til generalforsamling i Attvin AS

Tysdag 26. november kl. 0900 i Alvikvegen 212 (det nye administrasjonsbygget til Attvin) i Ålesund.

Saker til behandling:

- 1 Opning og registrering av frammøtte aksjonærer
- 2 Val av møteleiar og ein person til å underteikne protokollen saman med møteleiar
- 3 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden
- 4 Budsjett for 2025
- 5 Instruks for valkomiteen i Attvin AS
- 6 Godtgjersle for valkomiteen i Attvin AS

Protokollen frå generalforsamlinga 7. juni 2024 ligg ved.

Med helsing

Liv Stette

Styreleiar, Attvin AS

Håkon Lykkebø Strand
 Bjørn Inge Olsen
 Steinar Aanning
 Harry Valderhaug
 Olav Harald Ulstein
 Terese Jemtegård Moen
 Turid Kristin Sand Humlen
 Vebjørn Krogsæter

Protokoll frå generalforsamling i Attvin AS

Fredag 7. juni kl. 0900 i Alvikvegen 194 (Bingsa) i Ålesund.

Saker til behandling:

SAK 1: Opning og registrering av frammøtte aksjonærar

Behandling i møtet:

Styreleiar Liv Stette opna generalforsamlinga

Aksjonærane som var til stades som deltakarar på møtet var:

Namn	Aksjonær	Aksjer	Aksjedel
Håkon Lykkebø Strand og Vebjørn Krogsæter	Gamle Ålesund kommune	1 080	90,00 %
Bendik Havnegjerde	Sula kommune	29	2,39 %
Harry Valderhaug	Giske kommune	26	2,17 %
Øyvind Hunnes	Sykkylven kommune	23	1,95 %
Bjørn Inge Olsen	Vestnes kommune	20	1,67 %
Steinar Aanning	Stranda kommune	14	1,16 %
Terese Jemtegård Moen	Fjord kommune	8	0,66 %

I tillegg møtte styreleiar Liv Stette, dagleg leiar Øystein Solevåg, revisor Ivar-André Norvik, økonomisjef Tor Langlo-Johansen og leiar av marknadsavdelinga, Caroline Mehl Nakken

SAK 2: Val av møteleiar og to personar for å underteikne protokollen

Vedtak:

Styreleiar Liv Stette blei vald til møteleiar.

Terese Jemtegård blei valde til å underteikne protokollen saman med møteleiar.

SAK 3: Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden

Vedtak:

Møteinnkallinga og dagsorden blei godkjend.

SAK 4: Rekneskap og årsberetning for 2023

Behandling i møtet:

Dagleg leiar Øystein Solevåg, revisor Ivar-André Norvik og økonomisjef Tor Langlo-Johansen orienterte. Orienteringane ligg ved protokollen.

Vedtak:

- 1) Generalforsamlinga godkjenner rekneskap og årsberetning for Attvin AS.
- 2) Disponering av årsresultatet blir som følgjer:
 - a. Utbytte kr 6 000 000
 - b. Overført frå annan eigenkapital kr 5 796 328
 - c. Totalt disponert kr 203 672
 - d. Konsernbidrag med skatteeffekt mottatt frå Attvin Produksjon AS kr 2 434 856

SAK 5: Oppdatert budsjett 2024

Behandling i møtet:

Økonomisjef Tor Langlo-Johansen orienterte. Orienteringa ligg ved protokollen.

Vedtak:

Generalforsamlinga tek orienteringa om budsjettet for 2024 til vitande.

SAK 6: Val av revisor og honorar til revisor

Vedtak:

- 1) EY blir vald til revisor for Attvin i 2024.
- 2) Honorar til revisor blir etter rekning.

SAK 7: Val av styre og styreleiar

Vedtak:

Styret i Attvin AS har etter årsmøtet i 2024 følgjande medlemmer.

Styreleiar	Liv Stette
Nestleiar	Inger Marie Sperre
Styremedlem	Torill Ansnes
Styremedlem	Tor Olsen Husø
Styremedlem	Levi Lervik
Styremedlem	Odd Harald Karlsen
Styremedlem	Eva Langstein
Første varamedlem	Rolf Magne Asbjørnsen
Andre varamedlem	Harry Valderhaug
Tredje varamedlem	Monica Busengdal

Funksjonsperioden er to år.

I tillegg har dei tilsette vald Natalie Østrem og Ivan Malechkov som faste representantar til styret i Attvin AS, med Kjell Arne Olsen og Stein Giske som varamedlemmer.

SAK 8: Godtgjersle for styret

Vedtak:

Godtgjersla til styret vert justert opp frå dagens satsar med 3,6 %.

Dette gir følgjande godtgjersle for 2023:

Verv	Godtgjersle 2022	Tillegg 3,6 %	Godtgjersle 2023	Merknad
Styreleiar	136 500	4 914	141 414	
Nestleiar	102 375	3 686	106 061	
Medlem	54 600	1 966	56 566	
Varamedlem	4 343	156	4 499	Per møte, maksimalt 56 566

SAK 9: Val av valkomité og leiar for valkomiteen

Vedtak:

Valkomiteen i Attvin AS har etter årsmøtet i 2024 følgjande medlemmer:

Leiar	Vebjørn Krogsæter	Representant for øvrige kommunar
Medlem	Monica Molvær	Ålesund kommune
Medlem	Hans Kjetil Knudsen	Ålesund kommune
Medlem	Tor André Gram Franck	Ålesund kommune
Medlem	Turid Kristin Sand Humlen	Representant for øvrige kommunar

SAK 10: Godtgjersle for valkomiteen

Forslag til vedtak:

- 1) Medlemmene i valkomiteen får ei møtegodtgjersle tilsvarende 1,6 % av G, per mai 2024 tilsvarar dette 1 898 kr per møte.
- 2) For øvrige kostnader (i hovudsak reise) gjeld «Reglement for folkevalde sine arbeidsvilkår» for Ålesund kommune.

Vedtak:

Saken blir utsatt til neste generalforsamling.

Protokollen blir elektronisk signert.

Lenkjer til ulike eigarmøter/representantskapsmøter pr. 14.11.2024

[Representantskapsmøte 25.10.2024 Sunnmøre regionråd IKS](#)

[Representantskapsmøte 23.10.2024 i Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS](#)

[Ålesundsregionens havnevesen IKS](#)